

Fenomen och begär

Jonas Liveröd, Härnösands konsthall, till 15 mars

Varför ska jag se denna utställning? Frågan man bör ställa sig inför egentligen varje form av kulturarrangemang är nog så relevant, med tanke på alla andra alternativ i varje given tidpunkt och situation. Att denna undran uppstår i samband med Jonas Liveröds visning på Härnösands konsthall beror just på att jag inte vet om det är en konstutställning eller "andra alternativ" jag hamnat i. Så spretig, upplöst och motsägelsefull är detta hopkok av verk, med målningar, teckningar, objekt och fotografier, de senare både hans egna och upphittade, att det lika gärna kunde vara ett brus av slumpartade bildmeddelanden från en förströdd promenad av vem som helst i vilken som helst medelstor stad. För varje resa man gör i verkligheten är ju på sätt och vis ett möte med ständigt pågående "utställningar" eller rader av pretentioner på uppmärksamhet från människor, miljöer och ting som man passerar.

Någon programförklaring ger inte Jonas Liveröd, som litar han fullständigt på bildspråket och alla undertexter och associationer som skrivs in mellan de ofta diametrala innehållen i verken. Men på konsthallen finns hans egen text- och bildpublikation "Permanent Daylight" från 2012 där en hel del kan ösas ur om man vill hitta ingångar till hans konstnärskap, bland annat en lång diskuterande intervju han gör med sig själv. Hans vilja att inte underordnas i någon stil, riktning eller program, likväl som hans ständiga uppbrott till andra verksamheter som design, arkitektur och sociologiska projekt, pekar dock allt på den öppenhet och frihet inför skapande som verkar vara Jonas Liveröds övergripande statement. En liten återgiven rad överst i publikationen kanske ändå kan tjäna som motto: "Saying the wrong thing at the right time".

Jag ser denna utställning. I grupperingar, varje del med en handfull verk, låter Jonas Liveröd teckningar möta fotografier och objekt där också något yttre upphittat litet foto ur historiens gömmor är placerad som referens eller ingång (kanske utgång). Låt mig välja ett par grupper, vad jag än väljer visar det mönstret på hans metod eller idé. Först en liten date mellan två "anonyma" fotos, en bild av en stor bro som rasat i en lummig ravin intill en rolig bild av en äldre förvånad kvinna med en jättelik röd bordtennisracket i händerna. Det hela framstår som en helt främmande absurd kombination. Man börjar omedelbart söka trådar mellan dem, som finns det en förklaring – vilket snarare blir en konstruktion av en ny tankebild i mina ögon. Att bron rasar nedåt i mörker och vanmakt medan kvinnan tittar uppåt i förtröstan med den röda racketen som en hoppfull gåva. Tragik och humor, katastrof och present, motsatserna förstärker varandra ställda sida vid sida. Så kan man tolka mötet, men det är i trådlösheten och oåtkomligheten i mellanrummet som tankarna slinter och triggas, faktiskt – allt är möjligt, och sedda var för sig är det hur som helst två bra bilder.

Om det nämnda bildparet hamnat lite på snedden så är det i en grupp med en stor målning av ett korthus, "Tower of cards", som blickfång lättare att upptäcka sammanhangen. Till höger om målningen, som består av ett intrikat bygge av påhittade spelkort, hänger ett grå bleknat dokumentärfoto av ett pågående arbete av ett bygge som ser ut som en blandning av majbrasa och Babels hus. Den tredje parten i gruppen är med rätta jokern i spelet; ur en liten träkubb påklistrad med ett jokerkort sticker ett förstoringsglas upp, genom glaset syns en lätt förstörd detalj i en profilklippt teckning på av ett tilltrasslat stycke av blustyg, flätor och annat möjligt textilt tjorvigt. Även om förstoringsglasat indikerar att vi ska komma ihåg att titta nära på detaljerna – som en pekpinne – blir assemblaget, från natur till konst, kanske en felande länk som gör det möjligt att tro på det omöjliga i byggandets eller sammanförandets ibland hopplösa förutsättningar.

Denna teckningsbit är för övrigt typisk för Jonas Liveröds sätt att på tvärs-organisera sitt tecknande. Igenkännbara fragment som blandas och rörs ihop med främmande organiska och materiella former, ofta resulterande i en metamorfosisk geggamoja som snart lever

sitt eget hemliga liv. De stora teckningarna i tusch, men även Liveröds blandtekniska fotografier, är också de arbeten i utställningen som drar till sig mest uppmärksamhet, som uppsamlingsplatser och besynnerliga lufthål när de associativa ansträngningarna gått i baklås. Med titlar, som - Subteranean interior (the vision) – Meth-lab Vanitas – The Fuck-you Fountain – Hypno-go-go - antyds hallucinatoriska djupdykningar i fantasins och vetenskapens världar.

Vikten av att hitta röda trådar mellan alla differentierade bilder och objekt kan naturligtvis förbigås, då varje enskilt verk gott och väl klarar sig utan inflytande av omgivningen. Genomgående ligger ändå misslyckandet, eller prövningen, som en svävande aura över utställningen, i bemärkelsen möjlighet och alternativ. Jonas Liveröds utflykter till gränstrakterna för subkultur, i konst, historia, vetenskap och sociologi, är så till synes oberäknliga och tilltrasslade att det räcker långt för betraktaren är att låta sig stanna upp vid ett enda verk och titta på det någorlunda grundligt. Till exempel det vackra och egendomliga "The object", bestående av grönt textilt nystan, brunt trästycke och röd plastskum, annars omöjligt att beskriva i ord. Punkt där.

Text och foto: Jan K Persson
Volym 2014-03-01